

Disoluția familiei prin divorț. Cauze și consecințe ale divorțului

Florica Chipea, Ionuț Oprea

Divorț și divorțialitate

Divorțul reprezintă un fenomen psihosocial și juridic complex, formă finală de desfacere a căsătoriei conjugale, cu efecte puternice asupra partenerilor de cuplu conjugal și a descendenților acestora. El reprezintă de fapt, ultima etapă în cadrul unui proces de erodare și de disoluție a cuplului familial.

Se face distincția între destrămarea oficială (juridică) și cea neoficială (informală) a cuplului familial. Astfel, în multe familii cei doi soți nu mai au practic o viață comună, deși, datorită capătorilor sau a altor motive, nu divorțează.

Se pot distinge astfel, trei tipuri de disoluție maritală¹:

- despărțirea în fapt, dar cu locuință comună, tip care se practică în special în societățile sub dezvoltate, în care locuința este o problemă greu de soluționat;
- separarea totală (inclusiv în ceea ce privește locuința), dar fără divorț, tip practicat în societățile dezvoltate în care locuința nu reprezintă o problemă greu de soluționat, în schimb divorțul legal este mai greu de obținut;
- divorțul sau despărțirea juridică.

În ceea ce privește rata divorțialității (juridice), datele reliefeză faptul că aceasta este mult mai ridicată în societățile moderne comparativ cu cele tradiționale. În SUA, la o mie de căsătorii, numărul divorțurilor era de 55,6 în 1890, 87,4 în 1910, 173,9 în 1930, 231,7 în 1950 și 259 în 1959. Se prevede că jumătate din căsătoriile din ultimii ani din SUA se vor sfârși prin divorț. Și în România, rata divorțurilor a crescut după 1948 astfel: în 1955 era de 1,8 la mie, în 1960 de 2 la mie, în 1965 de 1,94 la mie, iar după 1975 peste 1,5 la mia de locuitori.²

S-a constatat că, pe lângă numeroșii factori psihosociali care influențează producerea divorțului, caracterul legislației, calitatea ei de a fi mai severă sau mai permisivă afectează pregnant rata divorțialității, producând multe consecințe sociale. De aceea, instituția juridică a divorțului se impune a fi cunoscută.

Din această perspectivă “divorțul reprezintă forma legală de desfacere a căsătoriei sau desfacerea căsătoriei prin hotărâre judecătoarească”.³ În fiecare societate, legislația familiei cuprinde reglementări specifice referitoare la disoluția cuplurilor.

În țările de cultură europeană, divorțul este reglementat de *trei tipuri de legislații*.

Divorțul sancțiune – prin care unul, sau în anumite situații, amândoi partenerii sunt culpabilizați. Fiind o sancțiune pentru o culpă, el se poate pronunța dacă s-a acționat în instanță, chiar și în situația în care continuarea căsătoriei nu devine imposibilă prin culpa săvârșită.

Divorțul constatare sau faliment – acel tip de divorț care apare când legăturile dintre soți sunt puternic afectate, conștientizându-se falimentul uniunii conjugale. Sentința este dată în acest caz, când se probează că cei doi nu mai conviețuiesc de mult timp.

Divorțul remediu – adică o soluție pentru o căsătorie complet compromisă, care îi permite partenerului recăsătorirea. Acest tip de divorț este acordat pe baza consimțământului reciproc al celor doi parteneri.

În România, Codul familiei adoptat în 1953, stabilește că divorțul are un caracter de excepție, căsătoria încheindu-se pe viață (Codul familiei, art. 37). Legea nr. 59/1993 a modificat articolul 37 și 38, facilitând procedura divorțului. Divorțul prin acordul soților a fost introdus pentru a